

## Анонимизиран текст

Превод

C-321/24 – 1

Дело C-321/24

### Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

30 април 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunal Judiciaire de Paris (Франция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

4 април 2024 г.

Жалбоподател:

BC

Ответник:

S. C. P. Attal et Associés

---

TRIBUNAL JUDICIAIRE DE PARIS (ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН СЪД  
ПАРИЖ)

Проверка на разноските

[...]

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОТНОСНО ПРОЦЕСУАЛНО-ОРГАНИЗАЦИОННИ  
ДЕЙСТВИЯ**

**НА СЪДИЯТА ПО СЪДЕБНИТЕ РАЗНОСКИ**

Постановено на 4 април 2024 г.

**ЖАЛБОПОДАТЕЛ**

BC

BG

[...] 75005 ПАРИЖ

Явила се

**ОТВЕТНИК**

**S.C.P. ATTAL & ASSOCIES**

[...] 75008 ПАРИЖ

[...]

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ**

**I – Резюме на предмета на спора**

- 1 XY, френска гражданка, е починала на 29 юли 2020 г. в Белгия, където е било обичайното ѝ местопребиваване.
- 2 Посоченият от нея наследник е сестра ѝ ВС, френска гражданка, френско местно лице за данъчни цели, живуща във Франция.
- 3 Наследството на XY се състои от движимо и недвижимо имущество в Белгия и във Франция.
- 4 Наследството се открива на 12 октомври 2020 г. от нотариус Marchant, нотариус в Юкл, Белгия. Той изготвя в същия ден акта за наследници.
- 5 SCP ATTAL & Associés, нотариална кантора в Париж, Франция, е сезирана с молба за изготвяне на декларацията за облагане с данък върху наследството във Франция.
- 6 На 2 март 2021 г. ВС заплаща аванс от 15 300 евро върху вознаграждението на френския нотариус, изчислено въз основа на оценката на всички брутни активи във Франция и в Белгия от наследството, което подлежи на деклариране на стойност 2 750 000 евро.
- 7 Декларацията за облагане с данък върху наследството във Франция е подписана на 18 март 2021 г. и подадена на 23 март 2021 г. в компетентната служба по вписванията.
- 8 На 24 април 2021 г. белгийският нотариус Marchant изготвя декларацията за облагане с данък върху наследството в Белгия, която включва цялото имущество във Франция и в Белгия.
- 9 ВС заплаща вознаграждението на белгийския нотариус, възлизащо на 16 621,30 евро (преди облагане с данък), изчислено въз основа на общата стойност на посочените от него активи на стойност 2 838 422,41 евро.

- 10 Френският нотариус подава искане до съдебния секретар на Tribunal judiciaire de Paris за издаването на удостоверение за проверка на разноските за целите на данъчното облагане на неговото възнаграждение, което се състои от възнаграждението му, изчислено въз основа на всички брутни активи, декларирани във Франция на стойност 2 716 652,41 евро, и от авансови плащания в размер на 14 177,60 евро.
- 11 На 20 юли 2022 г. съдебният секретар на Tribunal judiciaire de Paris изготвя удостоверението за проверка на разноските, които изчислява на 14 052,61 евро, като отхвърля само авансовите плащания за копиране и приема възнаграждението така както то е изчислено от френския нотариус върху всички брутни активи от наследството.
- 12 С препоръчано писмо с обратна разписка, постъпило в секретариата на Tribunal judiciaire de Paris на 24 юни 2022 г., ВС оспорва удостоверението за проверка на разноските.
- 13 След като са им изпратени няколко писма с искане за представяне на становища страните са призовани в съдебно заседание на 28 септември 2023 г.
- 14 Делото е отложено за съдебното заседание на 7 декември 2023 г., на което ВС се явява лично, а за SCP ATTAL & Associés се явява неговият процесуален представител.
- 15 1. ВС се позовава на писмените си становища и иска да се отхвърли удостоверението за проверка на разноските и да се изготви ново удостоверение, в което възнаграждението на френския нотариус да бъде изчислено върху основата от 660 331,87 евро, съставляваща само частта от брутните активи, намиращи се във Франция. Вследствие на това тя иска да ѝ бъде възстановена разликата в платения аванс за таксата.
15. 2. Тя изтъква две основания:
  - а) основата за изчисляване на възнаграждението на нотариуса трябва да съвпада с основата за определяне на данъчните права; съгласно френско-белгийската спогодба от 20 януари 1959 г. обаче данъчната основа във Франция се състои единствено от стойността на имуществото, намиращо се във Франция,
  - б) възнаграждението на френския нотариус, изчислено върху всички брутни активи от наследството без да се отчита възнаграждението на белгийския нотариус, който с оглед на обичайното местопребиваване в Белгия на починалото лице е нотариусът с териториална компетентност по отношение на наследството, изчислено също върху всички брутни активи от наследството, съставлява ограничение на свободното движение на капитали, предвидено в член 63 от Договора за функционирането на Европейския съюз

(наричан по-нататък „ДФЕС“), доколкото то намалява стойността на наследството.

15. 3. ВС не оспорва принципа за възнаграждението на френския нотариус за изготвянето на декларация за облагане с данък върху наследството, а единствено неговата данъчна основа и вследствие на това — неговия размер. Тя всъщност е заплатила всички останали актове на френския нотариус, като например удостоверенията за собственост, без да ги оспорва.

16 1. SCP ATTAL & Associés се позовава на писмените си становища и иска потвърждаване на удостоверението, както и добавяне на отхвърлената сума от 124,99 евро с включен данък, или общо дължимата сума 14 177,60 евро с включен данък. Освен това то претендира 2 400 евро като съдебни разноски.

16. 2. То счита, че:

а) основата за изчисляване на неговото възнаграждение трябва да включва цялото имущество от наследството, което се намира във Франция или в друга държава,

б) в действителност данъчната основа е съставена от цялото имущество от наследството, което се намира във Франция или в друга държава, но че съгласно френско-белгийската спогодба дължимият данък е само върху имуществото, което се намира във Франция,

в) възнаграждението, което му се дължи следва да бъде изчислено въз основа на всички брутни активи от наследството, което се намира във Франция и в Белгия.

17 17. 1. Делото е обявено за решаване за 11 януари 2024 г., отложено е за 29 февруари 2024 г., за да се получат становищата на страните относно евентуалното отправяне на преюдициално запитване във връзка с посоченото от ВС основание, изведено нарушение на член 63 ДФЕС.

17. 2. ВС представя писменото си становище с имейл, получен на 15 февруари 2024 г., като изразява положително становище относно отправянето на преюдициално запитване с мотива, че е оправдано да се постави въпросът за съответствието с правото на Европейския съюз на двойната финансова тежест, представляваща възнагражденията на двамата нотариуси.

17. 3. SCP ATTAL & Associés посочва, че няма да излага становище по имейла от 28 февруари 202[4 ] г., като иска единствено да не му се възлагат евентуални разноски, свързани с преюдициалното запитване, тъй като според него то не е в основата на отправянето на преюдициалното запитване.

18 Решаването на делото е отложено за 4 април 2024 г.

## **II- Приложимото национално право и съдебна практика**

### *Процесуалната рамка на запитването*

- 19 Съдия по съдебните разноски е председателят на Tribunal judiciaire (Първоинстанционен съд) или определен от него съдия. В неговата компетентност е разглеждането на жалбите срещу удостоверенията за проверка на разноските, изброени в член 695 от Code de procédure civile (Граждански процесуален кодекс) съгласно процедурата, предвидена в членове 704—718 от същия кодекс. Той е компетентен да се произнася и по жалби относно хонорарите на сътрудниците на правосъдието или на публичните и съдебни служители по реда на процедурата, предвидена в членове 719—721 от Code de procédure civile, която предвижда възможността за пряко сезиране на съда.
- 20 Нотариусът е публичен и съдебен служител, чиито статут е уреден с Ordonnance № 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat (Указ № 45-2590 от 2 ноември 1945 г. за нотариалната дейност).
- 21 Член L444-1 от Code de commerce (Търговски кодекс) предвижда, че възнаграждението на нотариуса може да се състои от:
- възнаграждение или нормативно определена тарифа, в която се определят актове, за които сътрудникът на правосъдието има изключителни права,
  - свободно договорени с клиента хонорари за услугите, които се предоставят от сътрудника на правосъдието както и от други професии.
- 22 Съставените от нотариуса актове, за които се заплаща възнаграждение, са изброени в таблица 5, приложена към член R444-3, параграф 1 от Code de commerce.
- 23 Освен това съгласно член R444-12 от Code de commerce нотариусът може да поиска възстановяване на авансово направените от него разходи и авансови плащания като реалната себестойност на разноските или като фиксирана сума. Тези разходи и авансови плащания са предвидени в член 4-8, параграф 6 от приложението чрез препращане към член R444-3, параграф 2 от Code de commerce.
- 24 Възнагражденията представляват разноски съгласно член 695, параграф 6 от Code de procédure civile, както и определените в тарифата авансови плащания съгласно параграф 5 от същия член.

- 25 При евентуални затруднения, свързани с разноските, страните или сътрудникът на правосъдието могат да сезират секретаря на компетентния съд, който проверява посочената от тях сума и издава удостоверение за проверка на разноските съгласно членове 704 и 705 от Code de procédure civile. Компетентният съд се определя съгласно член 52 от Code de procédure civile: това е или съдът, в който са направени свързаните с делото разноси, или съдът, в чийто съдебен район сътрудникът на правосъдието упражнява функциите си, когато исканията, свързани с разходите, възнагражденията и авансовите плащания, не са направени в хода на съответното производство.
- 26 Съгласно членове 708 и 709 от Code de procédure civile удостоверението за проверка на разноските може да бъде оспорено: председателят на съда или определеният от него за тази цел съдия се произнася с определение по жалбата относно данъка, след като получи или поиска становищата на страните. Съгласно член 712 от Code de procédure civile съдията може също така да препрати искането за разглеждане в съдебно заседание.
- 27 В съответствие с членове 710 и 711 от Code de procédure civile съдът се произнася по искането за изчисляване на данъка и по свързаните с него искания за заплащане на разноските, като дори служебно извършва необходимите корекции и отразява вече получените авансово суми.

Основните приложими норми

- 28 Декларацията за облагане с данък върху наследството се подава съгласно член 800 от Code général des impôts (Общ данъчен кодекс), като това трябва да направят наследниците. Тя представлява информация, която се изпраща на данъчната администрация, за да ѝ се позволи да изчисли дължимите данъци върху наследството, и която трябва да включва активите и пасивите от имуществото на починалото лице, както и самоличността на наследниците.
- 29 По силата на членове 800 и 802 от Code général des impôts декларацията за облагане с данък върху наследството трябва да бъде подробна и пълна, да включва имуществото, намиращо се във Франция и в чужбина, в съответствие с принципа за териториалност, определен в член 750 ter от Code général des impôts (вж. Bulletin officiel des impôts [Официален данъчен бюлетин] BOI-ENR-DMTG-10-50-70-17/03/2014, представен от SCP ATTAL & Associés в документ 4).
- 30 На 20 януари 1959 г. Франция и Белгия подписват данъчна спогодба, която предвижда механизъм за вземане предвид на данъка, платен в едната от държавите, с цел избягване на двойното данъчно облагане.
- 31 Когато наследството е на стойност над 5 000 евро и когато наследството включва недвижимо имущество, задължително се сезира нотариуса. Всъщност член L312-1-4 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) позволява на наследника да закрие сметките на починалото лице и

паричните средства да му бъдат платени, като докаже качеството си на наследник с удостоверение, подписано от всички наследници, в което се посочва, че наследството не включва недвижимо имущество и когато сумата е под 5 000 евро — сума, определена с Arrêté du 7 mai 2015 pris en application de l'article L312-4-1 du code monétaire et financier (Наредба от 7 май 2015 година, приета в приложение на член L312-4-1 от Паричния и финансов кодекс). В останалите случаи, за да се докаже качеството на наследник съгласно член 730-1 от Code civil (Граждански кодекс), нотариусът задължително изготвя констативен акт, като намесата на нотариус е задължителна и когато наследството включва недвижимо имущество, тъй като той оповестява прехвърлянето на имота в имотния регистър пред съответните служби за вписване в публичните имотни регистри (член 4 от Décret n°55-22 du 4 janvier 1955 portant réforme de la publicité foncière (Декрет № 55-22 от 4 януари 1955 година относно реформата на вписването в публичните имотни регистри).

- 32 Декларацията за облагане с данък върху наследството е акт, посочен под № 8 от таблица 5 от член 4-7 от приложението към член R444-3 I от Code de commerce, в който се съдържа списъкът на извършваните нотариални услуги.
- 33 Тарифата, предвидена за изготвянето на декларацията за облагане с данък върху наследството, е определена в член A444-63 от Code de commerce. Възнаграждението на нотариуса за изготвянето на декларацията за облагане с данък върху наследството се изчислява пропорционално на общия размер на brutните активи от наследството както следва:
- от 0 до 6 500 евро: 1,548 %,
  - от 6 500 евро до 17 000 евро: 0,851 %,
  - от 17 000 евро до 30 000 евро: 0,580 %,
  - над 30 000 евро: 0,426 %.
- 34 Съгласно френската съдебна практика основата за изчисляване на данъка не съвпада с основата за изчисляване на възнаграждението на нотариуса: по делото, цитирано от ВС, Cour de cassation (Касационен съд) потвърждава становището на първия председател на Cour d'appel de Versailles (Апелативен съд Версай), който установява, че данъчната основа съвпада в основата за изчисляване на възнаграждението, без да приема това за правило с общо приложение (Cass. Com., 4 октомври 2011 г., касационна жалба № 10-20.218). Обратно, Cour de cassation (Касационен съд) може да приеме, че посочените две основи за изчисляване може да не съвпадат, тъй като възнаграждението на нотариуса следва да се изчислява върху всички brutни активи от наследството, без да е необходимо да се приспадат пасивите, въпреки че за изчисляване на наследствените права се извършва приспадане



на пасивите (Cass. Ire Civ., 6 февруари 1996 г., касационна жалба № 93-21.108).

### **III- Правото на Европейския съюз**

- 35 Член 63, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) забранява всички ограничения върху движението на капитали между държавите членки и между държавите членки и трети страни.
- 36 Принципът на свободното движение на капитали, предвиден в член 63, параграф 1 ДФЕС произлиза от член 67, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност, който съгласно първоначалната си редакция налага на държавите членки да премахват постепенно помежду си ограниченията, свързани с движението на капитали, които принадлежат на пребиваващи в държавите членки лица, както и прилагането на дискриминационно отношение въз основа на национална принадлежност, на местоживеенето на страните или на мястото на вложението.
- 37 Член 1 от Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 година за прилагане на член 67 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност, предвижда премахване на ограниченията относно движението на капитали между лица, които живеят в държавите членки като посочените в приложение I към същата директива. Съгласно приложение I, XI-Г към тази директива, наследствата по закон и по завещание са движение на капитали за лични цели.
- 38 В т. 16 от решението си от 30 юни 2016 г. (С-123/15, ECLI:EU:C:2016:496), Съдът на Европейския съюз постановява, че „в постоянната съдебна практика се приема, че наследяването, което се състои в преминаване на имуществото на починалото лице върху едно или повече лица, представлява движение на капитали по смисъла на член 63 ДФЕС, с изключение на случаите, при които съставните му елементи са свързани само с една държава членка (вж. в този смисъл решения от 23 февруари 2006 г., *Van Hilten-van der Heijden*, С-513/03, EU:C:2006:131, т. 39—42, от 17 януари 2008 г., *Jäger*, С-256/06, EU:C:2008:20, т. 24 и 25, от 17 октомври 2013 г., *Welte*, С-181/12, EU:C:2013:662, т. 19 и 20, и от 3 септември 2014 г., *Комисия/Испания*, С-127/12, непубликувано, EU:C:2014:2130, т. 52 и 53).“
- 39 Съдът на Европейския съюз приема в решението си от 26 май 2016 г., Европейска комисия срещу Република Гърция (С-244/15, EU:C:2016:359), че съгласно постоянната съдебна практика „що се отнася до наследяването, към мерките, забранени с член 63 ДФЕС, поради това че представляват ограничения на движението на капитали, спадат и мерките, които водят до намаляване на стойността на наследството на лице, местно за държава, различна от държавата членка, в която се намира съответното имущество и която облага наследяването на това имущество (вж. по-специално решения от 11 декември 2003 г., *Barbier*, С-364/01,



*EU:C:2003:665, т. 62, и от 17 октомври 2013 г., Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, т. 23)*“.

- 40 Следователно намаляването на стойността на наследството по силата на прилагането на национална правна уредба представлява ограничение на свободното движение на капитали. Съдът приема в решение от 23 февруари 2006 г., van Hilten-van der Heijden (C-513/03, EU:C:2006:131, т. 44): *„от съдебната практика следва, че мерките, забранени с член 73 Б, параграф 1 от договора като ограничаващи движението на капитали, включват мерки, които по естеството си могат да възпрат чуждестранните лица да инвестират в една държава членка или да възпрат местните лица да инвестират в други държави членки, или що се отнася до наследствата, включват мерки, които водят до намаляване на стойността на наследството на лице, местно лице в държава, различна от държавата членка, в която се намират съответните имоти и която облага наследяването на тези имоти*“.
- (вж. и решения на Съда от 17 октомври 2013 г., Yvon Welte срещу Finanzamt Velber (C-181/12, EU:C:2013:662, т. 25 и 26) и от 11 септември 2008 г., Eckelkamp (C-11/07, EU:C:2008:489, т. 41—45).
- 41 Освен това Съдът на Европейския съюз приема, че по-неблагоприятното данъчно третиране, предвидено за чуждестранните данъчнозадължени лица, което би могло да ги възпре от придобиване или запазване на собствеността върху намиращи се в държава членка недвижими имоти, представлява ограничение на свободното движение на капитали (вж. решения на Съда от 31 март 2011 г., Ulrich Schröder срещу Finanzamt Hameln (C-450/09, EU:C:2011:198, т. 32 и 33), от 12 април 2018 г., Европейска комисия срещу Кралство Белгия (C-110/17, EU:C:2018:250, т. 40) и от 11 септември 2014 г., Verest и Gerards (C-489/13, EU:C:2014:2210, т. 21).
- 42 Член 65, параграф 1 ДФЕС предвижда изключения от принципа на свободно движение на капитали:
- член 65, параграф 1, буква а) позволява на държавите членки *„да прилагат съответните разпоредби на тяхното [...] законодателство, които провеждат разграничение между данъкоплатци, които не са в еднакво положение що се отнася до тяхното място на пребиваване или място на инвестиране на капитала*“,
  - член 65, параграф 1, буква б) позволява на държавите членки *„да вземат [...] необходимите мерки за предотвратяване на нарушенията на националните закони и подзаконови норми, в частност в данъчната област и областта на надзора за благоразумие на финансовите институции, или да предвидят процедури за деклариране на движението на капитали за целите на административната или статистическата информация, или да вземат мерки, които са оправдани от съображения за обществен ред или обществена сигурност*“.

- 43 Следва да се добави, че мерките, предвидени в член 65, параграф 1, не трябва да представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на свободното движение на капитали съгласно член 65, параграф 3.
- 44 Съдът на Европейския съюз тълкува стриктно изключението в областта на данъчното облагане, предвидено в член 65, параграф 1, буква а) ДФЕС, в смисъл, че националните разпоредби, които провеждат разграничение между данъкоплатци, които не са в еднакво положение що се отнася до тяхното място на пребиваване или място на инвестиране на капитала, не са автоматично съвместими с член 63 ДФЕС, тъй като самото това изключение на свой ред е ограничено от член 65, параграф 3, който предвижда, че националните разпоредби не представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на свободното движение на капитали (вж. решения на Съда от 4 септември 2014 г., Европейска комисия срещу Федерална република Германия, C-211/13, EU:C:2014:2148, т. 45 и 46, от 8 юни 2016 г., Sabine Hünnebeck срещу Finanzamt Krefeld, C-479/14, EU:C:2016:412, т. 50—53).
- 45 Случаите на различно третиране могат да бъдат разрешени само ако се отнасят до положения, които не са обективно сходни или са обосновани с императивно съображение от общ интерес (вж. решения на Съда от 30 юни 2016 г., Max-Heinz Feilen, C-123/15, EU:C:2016:496, т. 25 и 26, от 3 септември 2014 г., Комисия/Испания, C-127/12, т. 73, от 6 юни 2000 г., Verkooijen, C-35/98, т. 43, от 7 септември 2004 г., Manninen, C-319/02, EU:C:2014:2130, т. 29, от 8 септември 2005 г., Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, т. 42, и от 17 септември 2009 г., Glaxo Wellcome, C-182/08, EU:C:2009:559, т. 68).
- 46 По отношение на изключението, предвидено в член 65, параграф 1, буква б), Съдът освен това припомня в решението си от 21 май 2019 г. по дело Европейска комисия срещу Унгария (C-235/17, EU:C:2019:432, т. 103), че *„тъй като е изключение от основния принцип на свободно движение на капитали, член 65, параграф 1, буква б) ДФЕС трябва да се тълкува стриктно (решение от 6 март 2018 г., SEGRO и Horváth, C-52/16 и C-113/16, EU:C:2018:157, т. 96)“*.
- 47 Съдът на Европейския съюз е имал повод да се произнесе в решението си от 18 юни 2020 г. Европейска комисия, подпомагана от Кралство Швеция, срещу Унгария, C-78/18, EU:C:2020:476, т. 76, че *„[в] това отношение в постоянната си практика Съдът приема, че държавна мярка, която ограничава свободата на движение на капитали, е допустима само ако, на първо място, е обоснована от някое от посочените в член 65 ДФЕС съображения или от императивно съображение от общ интерес, и ако, на второ място, спазва принципа на пропорционалност, което означава, че с тази мярка може съгласувано и последователно да се гарантира, без да се надхвърля необходимото, постигането на преследваната цел (вж. в този*

*смисъл решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Право на ползване върху земеделски земи), C-235/17, EU:C:2019:432, т. 59—61“.*

- 48 Затова необходимата мярка по смисъла на член 65, параграф 1, буква б)ДФЕС, трябва да има за конкретна цел да предотврати нарушенията на националните законови и подзаконови норми (вж. в този смисъл решение от 2 март 2023 г. AS Private Bank, A, B и Unimain Holdings LTD срещу Finansu un kapit la tirgus komisija, C-78/21, EU:C:2023:137, т. 60).
- 49 Процедурите за деклариране на движението на капитали за целите на административната или статистическата информация или мерките, които са оправдани от съображения за обществен ред или обществена сигурност, трябва да са съобразени с *„принципа на пропорционалност, което налага те да бъдат подходящи, за да се гарантира осъществяването на законосъобразно преследваната цел, и да не надхвърлят необходимото за нейното постигане (вж. в този смисъл решение от 6 март 2018 г., SEGRO и Horváth, C-52/16 и C-113/16, EU:C:2018:157, т. 76 и 77)“*. (решение на Съда от 31 май 2018 г., Lu Zheng срещу Ministerio de Economía y Competitividad, C-190/17, EU:C:2018:357, т. 37).
- 50 Накрая, ВС се позовава на Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство, който позволява да се определи компетентният съд и приложимото право при оспорване. В случая с наследството на ХУ обаче не се разглежда никакво оспорване и нотариусът не изпълнява съдебна функция, поради което изглежда, че този регламент не се прилага.

#### **IV- Преюдициалните въпроси, необходими за решаването на спора**

- 51 Член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз гласи: *„Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася преюдициално относно:*
- а) тълкуването на настоящия договор;*
  - б) валидността и тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.*

*Когато такъв въпрос бъде повдигнат пред юрисдикция в държава-членка, тази юрисдикция би могла, ако счита, че по този въпрос е необходимо решение, за да бъде постановено нейното решение, да поиска от Съда на Европейския съюз да се произнесе.*

*Когато такъв въпрос е повдигнат по всящо дело пред национална юрисдикция на дадена държава, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право, тази юрисдикция е длъжна да сезира Съда на Европейския съюз.*

*Ако такъв въпрос бъде повдигнат по всящо дело пред национален съдебен орган във връзка със задържано лице, Съдът на Европейския съюз се произнася в най-кратък срок“.*

- 52 В случая наследството на ХУ е свързано с две държави членки, Франция и Белгия, в които починалото лице е било собственик на движимо и недвижимо имущество. Починалото лице е било с обичайно местопребиваване в Белгия, докато единственият му наследник живее във Франция и имуществото се намира в двете държави членки. Следователно наследството води до движение на капитали за лични цели, засягащо две държави-членки на Европейския съюз.
- 53 Посочената за наследник ВС има законното задължение да прибегне до услугите на нотариус за изготвянето на декларацията за облагане с данък върху наследство във Франция, задължение, което е наложено от данъчните разпоредби, тъй като стойността на наследството е над 5 000 евро и то включва и недвижими имоти. В декларацията за облагане с данък върху наследството във Франция трябва да посочва цялото имущество на починалото лице, независимо от това дали имуществото се намира във Франция или в Белгия.
- 54 Тя е подала и в Белгия декларация за облагане с данък върху наследството, изготвена от белгийски нотариус.
- 55 ВС е платила данъците върху наследството във Франция, изчислени единствено върху движимото и недвижимото имущество, намиращо се във Франция, а след това е платила данъците върху наследството в Белгия, изчислени върху цялото недвижимо и движимо имущество, намиращо се във Франция и Белгия, но с приспадане на платените във Франция данъци съгласно френско-белгийската данъчна спогодба от 20 януари 1959 г. Следователно прилагането на тази спогодба позволява ефективно да се предотврати нарушение на свободното движение на капитали, тъй като с нея се избягва двойното данъчно облагане на активите от наследството.
- 56 ВС заплаща освен това възнаграждението на белгийския нотариус, изчислено въз основа на всички брутни активи от наследството, като плаща аванс върху възнаграждението на френския нотариус, изчислено също въз основа на всички брутни активи от наследството — движимо и недвижимо имущество, намиращо се във Франция и в Белгия, съгласно проекта за данъчно облагане (вж. доказателство 4 на ВС).
- 57 Френският нотариус твърди, че прилагането на френското право в съответствие с член 800 от Code général des impôts и член A444-63 от Code

de commerce му позволява да изчисли възнаграждението си върху всички брутни активи от наследството, независимо дали те се намират или не във Франция. За тази цел той издава данъчна фактура.

- 58 Следователно с възнаграждението на нотариуса, изчислено върху всички брутни активи от наследството, стойността на полученото от ВС наследство се намалява, като това може да представлява нарушение на свободното движение на капитали.
- 59 Вследствие на това запитващата юрисдикция иска да установи с оглед на цитираната по-горе практика на Съда на Европейския съюз какви последици следва да се изведат от тази правна уредба, която може да възпре инвестирането от местно лице на държава членка в други държави членки:
- 60 **Въпрос № 1:** Трябва ли член 63, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска двойно възнаграждение на нотариусите от две държави — членки на Европейския съюз, които са сезирани относно едно и също наследство, включващо имущество в двете държави членки, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, без да се взема предвид възнаграждението, платено на другия нотариус, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?
- 61 **Въпрос № 2:** Трябва ли член 63, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска възнаграждението на нотариус, чиято намеса по отношение на наследство, включващо имущество, намиращо се в две държави — членки на Европейския съюз, е задължителна по закон, да се изчислява върху всички свързани с наследството брутни активи, а не само върху брутните активи, намиращи се в неговата държава членка?
- 62 Освен това, макар задължението за декларация за облагане с данък върху наследството е наложено с данъчна норма, възнаграждението на нотариуса само по себе си не е от данъчен характер. Нито националното законодателство, нито френско-белгийската спогодба предвиждат изчисляване на възнаграждението на нотариуса върху същата основа като данъка. Според националната съдебна практика неговата данъчна основа не трябва непременно да съвпада с основата за изчисляване на данъка.
- 63 На етапа на устните състезания разпоредбата, която урежда реда и условията за изчисляване на възнаграждението на нотариуса, изготвящ декларацията за облагане с данък върху наследството, сама по себе си не попада в обхвата на изключението, предвидено в член 65, параграф 1, буква а) [ДФЕС].
- 64 При все това намесата на нотариус е наложена от разпоредба с данъчен характер и представлява условие за прилагането на френско-белгийската спогодба от 20 януари 1959 г., която с избягването на двойното данъчно



облагане ефективно предотвратява явно нарушение на свободното движение на капитали.

- 65 На това основание Съдът на Европейския съюз е имал повод да се произнесе по прилагането на данъчни разпоредби, които водят до намаляване на стойността на наследство, но не и по възнаградението на нотариуса в качеството му на публичен и съдебен служител, което поражда същите последици и чиято намеса е задължителна, когато наследството надвишава 5000 евро или включва недвижимо имущество.
- 66 Следователно разглежданата в главното производство правна уредба би могла да се анализира и като изключение — „съответната разпоредба“ от данъчното законодателство по смисъла на член 65, параграф 1, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- 67 Поради това запитващата юрисдикция иска да се установи обхватът на това изключение, предвидено в правото на Съюза:
- 68 **Въпрос № 3:** Трябва ли член 63, параграф 1 и член 65, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че двойното възнаграждение на двама нотариуси, сезирани относно едно и също наследство, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, намиращи се в двете държави членки, може да представлява „съответна разпоредба на тяхното данъчно законодателство“, която е изключение от забраната за ограничаване на движението на капитали, предвидена в първата от тези разпоредби, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?
- 69 Накрая, актът, в който се определят редът и условията за изчисляване на възнаградението на нотариуса, няма за цел сам по себе си предотвратяване на нарушения, нито деклариране на движение на капитали и не изглежда оправдан от съображения за обществен ред или обществена сигурност.
- 70 Намесата на нотариуса обаче се налага, за да се уведомят органите на данъчната администрация за целите на изчисляването на събираните върху наследството данъците и може да има за цел предотвратяването на нарушения в данъчната област.
- 71 На етапа на устните състезания съдът не се произнася по възнаградението на нотариуса, доколкото то е последица от разпоредби, които могат да имат за цел предотвратяване на нарушения в данъчната област, или от разпоредби, които предвиждат процедура за деклариране на движение на капитали за административни или статистически цели.
- 72 Ето защо настоящият съд си поставя въпроса за обхвата на това изключение:
- 73 **Въпрос № 4:** Трябва ли член 63, параграф 1 и член 65, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че



двойното възнаграждение на двама нотариуси, които са сезирани относно едно и също наследство, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, намиращи се в двете държави членки, може да представлява необходима мярка за предотвратяване на данъчни нарушения или процедура за деклариране на движение на капитали за целите на административна или статистическа информация, която е изключение от забраната за ограничаване на движението на капитали, предвидена в първата от тези разпоредби, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?

- 74 Производството следва да спре до произнасянето на Съда по тези въпроси относно тълкуването на член 63, параграф 1 ДФЕС и на член 65, параграф 1, букви а) и б) ДФЕС.

### **V - ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ**

Делегираният съдия по съдебните разноски се произнася публично, като предоставя на разположение в деловодството на съда определение относно процесуално-организационни действия в състезателно производство:

*Като взе предвид член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз,*

**МОЛИ** Съда на Европейския съюз да разгледа следните преюдициални въпроси:

- **Въпрос № 1:** Трябва ли член 63, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска двойно възнаграждение на нотариусите от две държави — членки на Европейския съюз, които са сезирани относно едно и също наследство, включващо имущество в двете държави членки, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, без да се взема предвид възнаграждението, платено на другия нотариус, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?

- **Въпрос № 2:** Трябва ли член 63, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска възнаграждението на нотариус, чиято намеса по отношение на наследство, включващо имущество, намиращо се в две държави — членки на Европейския съюз, е задължителна по закон, да се изчислява върху всички свързани с наследството брутни активи, а не само върху брутните активи, намиращи се в неговата държава членка?

- **Въпрос № 3:** Трябва ли член 63, параграф 1 и член 65, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че двойното възнаграждение на двама нотариуси, сезирани относно едно и също наследство, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, намиращи се в двете държави членки, може да

представлява „съответна разпоредба на тяхното данъчно законодателство“, която е изключение от забраната за ограничаване на движението на капитали, предвидена в първата от тези разпоредби, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?

- **Въпрос No 4:** Трябва ли член 63, параграф 1 и член 65, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че двойното възнаграждение на двама нотариуси, които са сезирани относно едно и също наследство, което е изчислено и въз основа на всички свързани с наследството брутни активи, намиращи се в двете държави членки, може да представлява необходима мярка за предотвратяване на данъчни нарушения или процедура за деклариране на движение на капитали за целите на административна или статистическа информация, която е изключение от забраната за ограничаване на движението на капитали, предвидена в първата от тези разпоредби, когато намесата на нотариуса е задължителна по закон?

**СПИРА ПРОИЗВОДСТВОТО** по направените от страните искания до получаване на отговора от Съда на Европейския съюз на поставените преюдициални въпроси.

[...]